

**ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO ZÁJMOVÉ VZDĚLÁVÁNÍ
VE ŠKOLNÍ DRUŽINĚ
PŘI
ZÁKLADNÍ ŠKOLE A MATEŘSKÉ ŠKOLE TŘEBÍČ, NA KOPCÍCH 342,
KTEROU ZŘIZUJE MĚSTO TŘEBÍČ SE SÍDLEM KARLOVO NÁM. 104/55,
TŘEBÍČ**

Platnost: od 1. 9. 2022
V Třebíči dne 25. srpna 2022

Mgr. Vítězslav Bártl
ředitel školy

Obsah:

1. Identifikační údaje
2. Charakteristika školní družiny
3. Cíle vzdělávání školní dužiny
4. Délka a časový plán vzdělávání
5. Forma vzdělávání
6. Obsah vzdělávání
7. Podmínky pro vzdělávání účastníků se speciálními vzdělávacími potřebami
8. Podmínky přijímání uchazečů a podmínky průběhu a ukončení vzdělávání
9. Popis materiálních podmínek
10. Popis personálních podmínek
11. Popis ekonomických podmínek
12. Popis podmínek bezpečnosti práce a ochrany zdraví

1. Identifikační údaje:

Název školy: Základní škola a mateřská škola Třebíč, Na Kopcích 342
Adresa školy: Na Kopcích 342, 674 01 Třebíč
Telefon (fax): 568 606 100, 568 606 150
IČO: 67008381
Ředitel školy: Mgr. Vítězslav Bártl
Kontakty: tel.: 732 927 758
e-mail: bartl@zskopce.cz

2. Charakteristika školní družiny

Školní družina při Základní škole a mateřské škole Třebíč, Na Kopcích 342 pracuje v prostorách budovy školy. Je určena pro účastníky naší školy navštěvujících 1. – 5. ročník školy. Kapacita školní družiny je 150 účastníků. Účastníci jsou do ŠD přijímáni na základě vyplněné přihlášky.

Běžně se otevírá 5 oddělení, podle počtu přihlášených dětí k pravidelné denní docházce. Zpravidla je organizační uspořádání následovné:

1. oddělení
2. oddělení
3. oddělení
4. oddělení
5. oddělení

V případě nerovnoměrného naplnění jednotlivých oddělení může dojít i k vytvoření tzv. heterogenních skupin (účastníci rozdílných ročníků). Každé oddělení se naplňuje maximálně 30 dětmi.

1. oddělení má k dispozici svoji kmenovou místnost, ostatní provozují svoji činnost v jedné ze tříd daného ročníku. Školní družina ke své činnosti využívá počítačovou učebnu, tělocvičnu, keramickou dílnu, hudebnu, cvičnou kuchyňku, víceúčelový sál, relaxovnu (místnost k odpočinku), školní hřiště i blízké okolí školy (příroda).

Provozní doba ŠD je každý všední den od 6.00 hod. do 7. 45 hod. (oddělení ranní družiny), dále od 11. 40 hod. do 17. 00 hodin. Provoz a organizace školní družiny se řídí Vnitřním řádem ŠD.

Účastníci, přihlášené k docházce do ŠD platí úhradu 200,- Kč měsíčně na provoz a materiální zajištění.

Provoz ŠD zajišťuje 6 vychovatelek školní družiny, všechny splňující podmínky pro výkon této práce.

Při školní dužině pracuje jedno metodické sdružení, schází se pravidelně 1x měsíčně. Metodické sdružení je poradním orgánem vedení školy.

3. Cíle vzdělávání školní družiny

Výchova a vzdělávání dětí v ŠD vychází ze školního vzdělávacího programu Škola budoucnosti ZŠ a MŠ Na Kopcích.

Jeho základní teze vycházejí z rozvíjení klíčových kompetencí účastníků a naplňování vzdělávacích oblastí.

Vzdělávací oblasti:

- Jazyk a jazyková komunikace
- Informační a komunikační technologie
- Člověk a společnost
- Člověk a příroda
- Umění a kultura
- Člověk a zdraví
- Člověk a svět práce

Činnost ŠD je dána týdenní skladbou zaměstnání. Obsahuje odpočinkové, tématické rekreační činnosti a přípravu na vyučování. Zájmová činnost je realizována převážně v zájmových kroužcích.

Další oblastí jsou spontánní činnosti, které jsou realizovány bez ohledu na týdenní skladbu činnosti (projekty, akce, soutěže, vystoupení, spolupráce s dalšími subjekty – MŠ a Městská knihovna).

Spontánní nepravidelné činnosti a akce jsou připravovány, organizovány a realizovány v rámci metodického sdružení.

Zájmové vzdělávání ŠD naplňuje svými specifickými prostředky obecné cíle vzdělávání dané školským zákonem. Jde zejména o rozvoj účastníka, jeho učení a poznání, osvojování základů hodnot, na nichž je založena naše společnost, získávání osobní samostatnosti a schopnosti projevit se jako samostatná osobnost působící na své okolí. Učí účastníci efektivně využívat jejich volný čas.

Školní družina při ZŠ a MŠ Třebíč, Na Kopcích 342 umožňuje:

- prožívat radostné chvíle, jistotu a bezpečí
- rozvíjet osobnost dítěte
- podněcovat k tvořivému myšlení, logickému uvažování a řešení problémů
- osvojovat základy slušného chování a vystupování
- komunikovat, spolupracovat, respektovat
- využívat poznatky získané ve vyučování, vhodným způsobem na ně navázat v zájmové činnosti
- vytvářet prostor pro odpočinek a relaxaci
- pěstovat pohybové dovednosti dětí a uplatňovat je k odpočinku, relaxaci i rozvoji pohybových schopností a nadání
- rozvíjet všestrannou spolupráci s rodinami dětí

Rozvoj klíčových kompetencí:

1. Kompetence k učení

Dítě pracuje s chutí, započatou práci dokončí, vybírá vhodné způsoby efektivního učení, kriticky zhodnotí své výkony, samostatně pozoruje a experimentuje, získává informace z různých informačních zdrojů, získané poznatky dává do souvislostí, zkušenosti uplatňuje v praktických situacích i v dalším učení.

2. Kompetence k řešení problémů

Dítě si všímá dění i problémů, problém se učí pochopit, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promýšlí a plánuje řešení problému, prakticky ověřuje správnost svého řešení, Uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí, je iniciativní a podnikavý.

3. Kompetence komunikativní

Dítě ovládá řeč i mimoslovní komunikaci, myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi vhodně formuluje, vyjadřuje vlastní názor, komunikuje bez ostychu s vrstevníky i s dospělými, zapojuje se do diskuse, řeší konflikty. Nezapomíná, že ke správné komunikaci patří naslouchání druhým. Komunikuje kultivovaně.

4. Kompetence sociální a interpersonální

Dítě plánuje, organizuje, řídí a hodnotí, odhaduje rizika svých nápadů, samostatně rozhoduje o svých činnostech, uvědomuje si, že za ně odpovídá a nese důsledky, rozlišuje vhodné a nevhodné chování, spolupracuje, přijímá kompromis, respektuje dohodnutá pravidla.

5. Kompetence občanské

Dítě si uvědomuje svá práva i povinnosti, vnímá nespravedlnost, agresivitu, šikanu a dovede se jim bránit, dbá na zdraví své i ostatních, chová se odpovědně i s ohledem na zdravé a bezpečné prostředí (přírodní i společenské).

6. Kompetence k trávení volného času

Dítě umí účelně trávit volný čas, zná možnosti jeho smysluplného využití, umí si vybrat zájmové činnosti podle svých dispozic, rozvíjí své zájmy v organizovaných (pravidelných) i individuálních (nepravidelných, spontánních) činnostech, rozvíjí schopnost aktivního trávení volného času jako kompenzaci jednostranné zátěže ze školního vyučování.

4. Délka a časový plán vzdělávání

Školní vzdělávací program ŠD je určen pro období tří let. Každá vychovatelka si stanoví svůj vlastní časový plán, ve kterém jsou zahrnuty všechny oblasti vzdělávání.

Autoevaluační proces vzdělávacího programu školní družiny

Cílem vnitřní evaluace školní družiny je zhodnocení akcí v průběhu zájmového vzdělávání a celkové vyhodnocení činnosti školní družiny na konci školního roku. Vhodnými metodami je anonymní účastníkovský dotazník, případně pohovor s účastníky vzdělávání. Prostředky autoevaluace jsou také články o akcích, jejichž autoři jsou účastníci školy, uveřejněné na webu školy, ve školním časopisu a v tisku. Vyhodnocení evaluačního dotazníku zpracují vedoucí kroužků a slouží k jejich potřebám. Získané údaje povedou k lepší organizaci školního klubu v následujícím školním roce.

Oblasti	Cíle Kritéria	Nástroje	Časové rozvržení	Poznámka
Kurikulum	- postupné zavádění a realizace ŠVP	pozorování, evidence dotazníky	průběžně	zvýšit podíl vzájemných hospitací
	- úpravy na základě změn	hospitace metodická sdružení	průběžně	

Podmínky vzdělávání	<p>- prostorové a materiální podmínky</p> <p>- klima školní družiny</p> <p>- začleňování a podpora účastníků</p>	<p>zákonné normy pozorování hospitace požadavky vychovatelek a rodičů</p> <p>ankety dotazníky účastníkovské</p> <p>jednání pedagogických rad a vedení školy</p> <p>hospitace metodická sdružení spolupráce se spec.ped.</p>	<p>říjen, květen</p> <p>pedagogické rady</p> <p>průběžně</p>	
Průběh vzdělávání	- podpora dosahování vzdělávacích cílů	hospitace účastníkovské práce	průběžně prosinec, květen	
	- rozvoj strategií učení a výchovy	hospitace	průběžně	
	- rozvoj kompetencí účastníků	hospitace řízený rozhovor s učiteli a účastníky	průběžně	
Výsledky vzdělávání	- dosahování vzdělávacích cílů	hospitace účastníkovské práce spolupráce s odborníky metodické sdružení	průběžně prosinec, květen	
Vztah rodičů ke škole		spolupráce s Radou rodičů spolupráce s Radou školy, zřizovatelem zapojení rodičů do aktivit školy	pedagogické rady jednání RŠ	
Projekty		metodická sdružení vyhodnocování projektů	průběžně	

5. Forma vzdělávání

Hlavními formami vzdělávání ve školní družině jsou:

- a) Pravidelné činnosti – realizované prostřednictvím zájmových kroužků, které rozvíjí vzdělávací oblasti základního vzdělávání a průřezová témata.
- b) Příležitostné činnosti – příprava a realizace kulturních vystoupení a sportovních akcí (školní akademie, sportovní soutěže mezi třídami, pořádání akcí pro veřejnost, výstavy, spolupráce s Domovem důchodců, spolupráce s Městskou knihovnou apod.).
- c) Osvětové činnosti – realizace akcí souvisejících s prevencí sociálně patologických jevů (přednášky, besedy).
- d) Individuální činnosti – práce s talentovanými účastníky, individuální práce pro rozvoj nadání dětí a práce s účastníky se specifickými poruchami učení zaměřená na jejich reedukaci.

Metody práce nejčastěji používané ve školní družině

Didaktické hry, křížovky, sudoku

Besedy

Komunitní kruh

Návštěva kulturních zařízení

Řízené rozhovory

Diskuse

Simulace reálných situací

Četba, dramatizace

Vycházky – pozorování, zápisky

Výlety

Výtvarné, hudební, pohybové a pracovní technické činnosti

Skupinové a individuální práce

Práce na počítači

Spolupráce s jinými ŠD

6. Obsah vzdělávání

Obsahem pravidelné činnosti školní družiny je činnost kroužků, které rozvíjí vzdělávací oblasti základního vzdělávání a průřezová témata.

Vzdělávací oblasti:

- Jazyk a jazyková komunikace
- Informační a komunikační technologie
- Člověk a společnost
- Člověk a příroda
- Umění a kultura
- Člověk a zdraví
- Člověk a svět práce

Průřezová témata:

- Osobnostní a sociální výchova
- Výchova demokratického občana

- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Multikulturní výchova
- Environmentální výchova
- Mediální výchova

Nabídka kroužků se v průběhu vzdělávacího cyklu přirozeně mění podle zájmu účastníků. Konkrétní náplň, časovou dotaci a celoroční plán kroužku stanoví vedoucí zájmového útvaru na každý školní rok.

Hodnocení účastníka ve školní družině má především motivující charakter, hodnocení je adresné, individuální a mělo by vždy vést k pozitivnímu posunu účastníka. Forma hodnocení je

v kompetenci vedoucího kroužku. Nedílnou součástí hodnocení by měla být autoevaluace účastníka.

Obsah vzdělávacího programu školní družiny

Zájmové vzdělávání probíhá především vlastní činností účastníků, s vnějšími podněty a získanou vlastní zkušeností. Využíváme běžné životní situace i nahodile vzniklé příležitosti. Pracujeme s tematickými celky, které účastníci realizují v činnostech řízených i spontánních.

měsíc	téma	aktivity
Září	Poznáváme nové kamarády	Jak tě vidím já. Nakresli kamaráda. Procházky v okolí školy. Sebepoznávací hry
Říjen	Když podzim čaruje	Výrobky z přírodnin. Pozorování změn v přírodě. Ovoce a zelenina. Podzimní barvy.
Listopad	Výrobky pro radost	Bavíme se podle zájmu. Hlavalamy. Stavebnice. Výrobky z různých materiálů.
Prosinec	Vánoční pohoda	Spolupráce s knihovnou, domovem důchodců. Výroba dáreků a přáníček. Vánoční zvyky a obyčeje, koledy.
Leden	Bílá paní zima	Zimní sporty. Sněhové stavby. Sněhulák nejen ze sněhu. Stopy zvířat. Sypeme ptáčkům
Únor	Znám své město a okolí	Kreslíme a vyrábíme domy a města. Četba pověstí o Třebíčsku. Vyrábíme loutky. Karneval.
Březen	Jaro je tady	Příroda se probouzí. Jarní dekorace. Velikonoční tradice. Péče o zdraví.
Duben	Bezpečně do školy	Dopravní značky.

		Chování na ulici. Moje kolo Čarodějnice
Květen	Rozkvetlá louka	Svátek natek. Chráníme přírodu Netradiční sportovní disciplíny. Písničky z pohádek.
Červen	Čas sportu a pohybu	Den dětí - Malování na dráze Stavění domečků v lese Pohybové hry.

7. Podmínky pro vzdělávání účastníků se speciálními vzdělávacími potřebami

Respektujeme individualitu každého účastníka, vytváříme přiměřené prostředí pro jeho všestranný rozvoj. Na podmínkách pro účastníky se specifickými vzdělávacími potřebami spolupracujeme adekvátně s přihlédnutím k jejich handicapu s rodiči a se školou. Dle stupně a charakteru jejich handicapu je umožňováno začleňování do volnočasových aktivit a jsou zajišťovány podmínky vhodné k rozvoji jejich osobnosti. Při výběru činností v ŠD, při motivování a hodnocení účastníků je brán ohled na integraci těch, kteří mají speciální vzdělávací potřeby.

8. Podmínky přijímání uchazečů a podmínky průběhu a ukončení vzdělávání

K docházce do ŠD je zákonný zástupce účastníka povinen přihlásit účastníka vyplněním přihlášky.

O vyloučení účastníka ze ŠD rozhoduje ředitel školy, pokud tento účastník soustavně nebo nějakým výrazným projevem porušil kázeň a pořádek, ohrožuje zdraví a bezpečnost ostatních, nebo z jiných závažných důvodů. Informaci o vyloučení účastníka ze ŠD musí obdržet zákonný zástupce a to prokazatelným způsobem nejméně 3 dny před vyloučením.

Úplata ve ŠD je 200,- Kč na účastníka a kalendářní měsíc. Platba bude zákonnými zástupci provedena převodem na účet školy nebo v hotovosti vychovatele. Úplatu může ředitel rozdělit do více splátek.

Výši úplaty může ředitel snížit nebo od úplaty osvobodit, jestliže

- a) účastník nebo jeho zákonný zástupce je příjemcem opakujících se dávek pomoci v hmotné nouzi podle zákona o pomoci v hmotné nouzi,
- b) účastníkovi nebo jeho zákonnému zástupci náleží zvýšení příspěvku na péči podle zákona o sociálních službách, nebo
- c) účastník svěřený do pěstounské péče má nárok na příspěvek na úhradu potřeb dítěte podle zákona o státní sociální podpoře
a tuto skutečnost prokáže řediteli.

O snížení či prominutí úplaty rozhoduje ředitel školy (formuláře na žádost o osvobození od platby poskytuje vedení školy).

Všechny zájmové útvary školní družiny jsou heterogenní skupiny, plně respektující zájmy a individuální zaměření dětí.

9. Popis materiálních podmínek

K dispozici má školní družina dvě kmenové místnosti vzájemně propojeny společným vchodem v 1. poschodí budovy školy. Dále školní družina využívá ke své činnosti školní tělocvičny, keramickou dílnu, kuchyňku, hudebnu, víceúčelový sál a informační centrum.

10. Popis personálních podmínek

Provoz ŠD zajišťuje 6 vychovatelek školní družiny, všechny splňující podmínky pro výkon této práce podle zákona 563/2004 Sb..

Vychovatelka školní družiny je iniciátorem a průvodcem dítěte při volnočasových činnostech, které přímo, nebo nepřímo řídí, motivuje, umožňuje a hodnotí. Podněcuje a rozvíjí přirozenou zvědavost účastníka činnosti, jeho chuť objevovat i odvalu projevit se a ukázat, co všechno zvládne.

11. Popis ekonomických podmínek

1. oddělení školní družiny má k dispozici svoji kmenovou místnost, ostatní provozují svoji činnost v jedné ze tříd daného ročníku. Školní družina ke své činnosti využívá počítačovou učebnu, tělocvičny, keramickou dílnu, hudebnu, cvičnou kuchyňku, víceúčelový sál, relaxovnu (místnost k odpočinku), školní hřiště i blízké okolí školy (příroda).

Podmínky úplaty ve ŠD

Úplata ve ŠD je 200,- Kč na účastníka a kalendářní měsíc. Platba bude zákonnými zástupci provedena převodem na účet školy nebo v hotovosti vychovatelce. Úplatu může ředitel rozdělit do více splátek.

Výši úplaty může ředitel snížit nebo od úplaty osvobodit, jestliže

- a) účastník nebo jeho zákonný zástupce je příjemcem opakujících se dávek pomoci v hmotné nouzi podle zákona o pomoci v hmotné nouzi,
- b) účastníkovi nebo jeho zákonnému zástupci náleží zvýšení příspěvku na péči podle zákona o sociálních službách, nebo
- c) účastník svěřený do pěstounské péče má nárok na příspěvek na úhradu potřeb dítěte podle zákona o státní sociální podpoře
a tuto skutečnost prokáže řediteli.

O snížení či prominutí úplaty rozhoduje ředitel školy (formuláře na žádost o osvobození od platby poskytuje vedoucí vychovatelka).

12. Popis podmínek bezpečnosti práce a ochrany zdraví

Časový plán školní družiny

čas	činnost	náměty	poznámky
6.00 – 7.45	Ranní družina	Odpočinek, četba, spontánní stolní hry a činnosti	
11.40 – 12.30	Odpočinková činnost, oběd	Spontánní hry, stolní, komunitní kruh,	
12.30 – 14.00	Rekreační činnost, oběd	Kolektivní, skupinové hry, soutěže, kvízy, projekty	
14.00 – 17.00	Zájmová činnost	Individuální práce v zájmových útvarech	
15.00 – 17.00	Příprava na vyučování	Individuální přístup k dítěti	

Během pobytu dítěte ve školní družině zodpovídá za bezpečnost a zdraví pedagogický pracovník, který vykonává danou činnost a aktivitu.

Všichni účastníci zájmového vzdělávání ve školní družině dodržují ustanovení a pravidla bezpečnosti práce a ochrany zdraví daná školním řádem, vnitřním řádem školní družiny, případně řady odborných učeben. S těmito dokumenty jsou účastníci seznámeni na začátku školního roku, případně při zahájení činnosti kroužku. Vedoucí kroužku zapíše účastníkům poučení do třídní knihy zájmového útvaru. K vhodným podmínkám zajišťujícím bezpečnost práce a ochranu zdraví patří: vhodná věkově přiměřená skladba zaměstnání, stravovací a pitný režim, zdravé prostředí podle platných norem, používání bezpečných pomůcek, prevence před úrazy, pravidelná kontrola prostor a zařízení z hlediska jejich bezpečnosti, zajištění lékárničky a kontaktů na lékaře, znalost základních zásad první pomoci, vytváření příznivého sociálního klimatu, respekt k potřebám jedince, ochrana před násilím, šikanou a dalšími patologickými jevy a včasná informovanost účastníků a zejména jejich zákonných zástupců o činnostech školní družiny.

Jednotlivá oddělení se naplňují max. do 30 dětí, oddělení využívají k odpočinkové činnosti koberce, pohovky, molitanové podložky, k pracovním činnostem stoly, které nemají tradiční uspořádání. Oddělení jsou také vybavena umývadlem, osvětlením, koberce jsou pravidelně udržovány a čištěny, PVC v místnostech myté mokrou cestou, místnosti jsou větratelné.

Pitný režim si účastníci zajišťují z vlastních zdrojů, možnost dokoupení nápojů v nápojovém automatu. Každé dítě má k dispozici svoji šatní skříňku, příchozí účastníci do ranní družiny mají možnost posnídat u určených stolů, obědy se podávají ve školní jídelně, v průběhu odpoledních volnočasových aktivit mají účastníci možnost posvačit.

Na začátku školního roku jsou účastníci i jejich zákonní zástupci seznámeni s vnitřním řádem ŠD.

Příloha č. 1

Nabídka zájmových útvarů školní družiny pro školní rok

Příloha č. 1

**Nabídka zájmových útvarů ve školní družině
pro šk. rok 2022 – 2023**

Den	Zájmový útvar	Od-do	vedoucí
PONDĚLÍ	Rákosníček (dramatický) 1.-5.ročník	15.00- 16.30	Pažourková
	Šikulka 1.-3.ročník	15.00- 16.00	Táborská
	Vaření 3.-5.ročník	15.00- 17.00	Pízová
	Florbal 3.-5.ročník	15.00- 16.30	Zimolová
ÚTERÝ	Flétna začátečníci 2.-5.ročník	15.00- 16.00	Dudášová
	Kytara 4.-5.ročník	16.00- 17.00	Dudášová
	Stolní tenis 3.-5.ročník	15.00- 16.00	Táborská
	Taneční 1.-2.ročník	15.00- 16.00	Dvořáková
STŘEDA	Logopedická cvičení	7.00-7.45	Táborská
	Florbálek 1.-2.ročník	15.00-16.15	Dudášová
	Výtvarný 2.-5.ročník	15.00-16.30	Zimolová
	Keramika 1.-3.ročník	15.00-16.30	Pažourková
	Atletika 3.-4.ročník	14.00-15.00	Vomelová
	Atletika 5.ročník	14.00-15.00	Dvořák
ČTVRTEK	Fotbal 1.-2.ročník	15.00- 16.30	Zimolová
	Flétna pokročilí 3.-5.ročník	15.00- 16.00	Dudášová
	Tulák 2.-5.ročník	15.00- 16.45	Pažourková
	Keramika 4.-5.ročník	15.00- 16.15	Táborská
	Kytara 4.-5.ročník	16.00- 17.00	Dudášová
	Fotbal 3.-5.ročník	14.00-15.00	Kratochvíl
PÁTEK	Počítače 3.-5.ročník	15.00- 16.00	Táborská
	Keramika – kruh	15.00- 16.45	Pažourková